

RAADSVOORSTEL

ter besluitvorming in de raad

Zaaknummer	271196	Datum Raadsvergadering	22-04-2024
Onderwerp	Nadere uitwerking Buitensportaccommodatiebeleid	Datum commissievergadering	09-04-2024
Portefeuillehouder	Wethouder C. van Dalen		
Raadscommissie	Bestuur, Financiën en Samenleving		

Voorstel

1. Kennis genomen hebbende van de (financiële) consequenties van het beleid en de beoogde zelfwerkzaamheid bij de betrokken verenigingen, besluiten uitvoering te geven aan het op 13 november 2023 vastgestelde Buitensportaccommodatiebeleid.
2. Bij verenigingen die sporten op niet-gemeentelijk eigendom de vergoeding van reguliere onderhoudskosten op 50% van de werkelijke onderhoudskosten te zetten.
3. De financiële consequenties als gevolg van dit beleid te verwerken in de gemeentelijke begroting vanaf 2025.
4. De gebruiksvergoedingen die de verenigingen betalen beschikbaar houden voor de betreffende accommodatie, conform het MJOP.

Kernboodschap

Tijdens de raadsvergadering van 13 november 2023 heeft u als gemeenteraad besloten om het Buitensportaccommodatiebeleid vast te stellen. U heeft echter ook besloten hier nog geen uitvoering aan te geven, omdat eerst opnieuw de (financiële) consequenties van dit beleid en de zelfwerkzaamheid bij de betrokken verenigingen geïnterpreteerd diende te worden. Deze inventarisatie ligt met dit raadsvoorstel ter besluitvorming aan u voor.

Bijlage(n)

1. Inventarisatie zelfwerkzaamheid en financiële consequenties betrokken verenigingen.

Aanleiding

Tijdens de raadsvergadering van 13 november 2023 heeft u als gemeenteraad besloten om het Buitensportaccommodatiebeleid vast te stellen, maar in afwachting van de inventarisatie van de (financiële) consequenties en zelfwerkzaamheid bij de betrokken verenigingen hier nog geen uitvoering aan te geven.

Gewenst resultaat

Te kunnen starten met de uitvoering van het reeds vastgestelde Buitensportaccommodatiebeleid.

Argumenten / Toelichting

1.1 De (financiële) consequenties van het beleid en de beoogde zelfwerkzaamheid zijn geïnventariseerd bij de betrokken verenigingen

In januari en februari is er met alle acht betrokken buitensportverenigingen gesproken. Ook de relevante beheerstichtingen zijn hierbij betrokken geweest. Met de verenigingen is er in eerste instantie gedeeld wat er is besloten door de gemeenteraad op 13 november 2023, en wat daarvan de initiële gevolgen zijn. Er is bij de gesprekken onderscheid gemaakt tussen de vijf verenigingen die sporten op gemeentelijk eigendom, en de drie verenigingen die dat niet doen.

Het doel van de gesprekken met de verenigingen die sporten op gemeentelijk eigendom was om duidelijk te krijgen *welke elementen uit het regulier onderhoud de vereniging zelf zou kunnen uitvoeren* (al dan niet met behulp van een beheerstichting). Ook was het van belang om inzichtelijk te krijgen wat de *exacte gevolgen voor de begroting van de vereniging* zijn wanneer het buitensportaccommodatiebeleid in de huidige vorm wordt doorgevoerd. Aan deze 5 verenigingen is daarom gevraagd het volgende aan te leveren:

- De meest recente begroting en jaarrekening van de vereniging (vastgesteld door accountant of ALV).
- Een inventarisatie van de beoogde zelfwerkzaamheid door de vereniging, door middel van de 'checklist' jaarlijks onderhoud uit het MJOP.

Bij de drie verenigingen die niet op gemeentelijk eigendom sporten, werden de verschillende onderdelen van het onderhoud doorgenomen om te kijken wat de vereniging hiervan doet, en welk prijskaartje daaraan hangt. Ook hier gold de doelstelling om inzichtelijk te maken wat de exacte gevolgen voor de vereniging zijn wanneer het buitensportaccommodatiebeleid in de huidige vorm wordt doorgevoerd. Aan deze verenigingen is eveneens om een begroting of jaarrekening gevraagd, wat kan gelden als bewijsstuk voor de onderhoudskosten en eventuele tegemoetkoming.

1.2 Verenigingen voorzien veel zelfwerkzaamheid

Alle verenigingen die sporten op gemeentelijk eigendom voorzien een groot aandeel zelfwerkzaamheid in het regulier onderhoud. Green Hearts, Polsstokclub Linschoten en K.V. LUNO hebben hierover aangegeven dat zij verwachten 100% zelfwerkzaamheid te kunnen leveren. Dat betekent dat zij voor alle onderdelen uit het MJOP (regulier onderhoud) zelf verantwoordelijk zijn en hiervoor financiële compensatie ontvangen van de gemeente. V.V. Linschoten en Montfoort S.V.'19 gaan niet uit van 100%, maar verwachten wel de meeste onderdelen uit het MJOP zelf te kunnen doen. Een hoge mate van zelfwerkzaamheid levert voor de verenigingen een flinke besparing op ten opzichte van het eerder gepresenteerde 'worst case' scenario, waarin werd uitgegaan van 0% zelfwerkzaamheid en dus al het onderhoud door marktpartijen zou moeten worden gedaan. De besparing komt volledig ten goede van de vereniging, en heeft dus geen financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting.

Enkele verenigingen voorzien naast het reguliere onderhoud, ook een aandeel zelfwerkzaamheid in renovaties en groot onderhoud. Dit biedt kansen voor besparing (bij zowel gemeente als vereniging) bij toekomstige renovaties, maar heeft op dit moment geen invloed op de gebruiksvergoeding. De gebruikersvergoeding voor renovaties en groot onderhoud is gebaseerd op een gemiddeld bedrag per jaar.

1.3 Weinig zwaarwegende gevolgen voor de financiën van de verenigingen

De voorziene gebruiksvergoedingen zijn voor alle verenigingen berekend, waarbij per vereniging twee scenario's zijn uitgewerkt: het 'worst case' scenario en het verwachte scenario op basis van de beoogde zelfwerkzaamheid. Deze gebruiksvergoedingen zijn vergeleken met de huidige kosten en bijdragen per vereniging, waarbij ook het verschil is aangegeven. Op basis daarvan valt te zeggen of een vereniging extra kosten zal gaan maken of juist niet. Dit is vervolgens weer gerelateerd aan de jaarcijfers van de verschillende verenigingen, waarmee er een inschatting kan worden gemaakt over financiële gezondheid van de betreffende vereniging.

Zie ook de bijlage 'Inventarisatie zelfwerkzaamheid en financiële consequenties betrokken verenigingen'.

2.1 Verenigingen niet tekortdoen, wel tegemoetkomen

Verenigingen die sporten op gemeentelijk eigendom, worden voor 50% tegemoetgekomen in de kosten van het regulier onderhoud. Dit bedrag is gebaseerd op de onderhoudskosten uit het MJOP Buitensportaccommodaties.

Uit de gesprekken met verenigingen die sporten op niet-gemeentelijk eigendom is gebleken dat hun werkelijke onderhoudskosten lager uitkomen dan de kosten zoals deze in het MJOP zijn berekend. Door uit te gaan van de werkelijke kosten, wordt de tegemoetkoming ook lager. Dit is een middenweg tussen de huidige situatie (waarin er géén tegemoetkoming is voor onderhoud) en het hanteren van de bedragen uit het MJOP. De verenigingen die sporten op niet-gemeentelijk eigendom hebben het de afgelopen jaren ook zónder bijdrage gered, waardoor de hoogte van de bedragen uit het MJOP niet als noodzaak kan worden gezien. Om hen echter niet tekort te doen ten opzichte van de verenigingen die sporten op gemeentelijk eigendom, is het schappelijk wel een tegemoetkoming te doen op basis van de werkelijke onderhoudskosten.

Zie ook de bijlage 'Inventarisatie zelfwerkzaamheid en financiële consequenties betrokken verenigingen'.

3.1 Krediet beschikbaar stellen voor de uitvoering van het MJOP Buitensportaccommodaties

Op 2 oktober 2023 hebben wij het MJOP Buitensportaccommodaties vastgesteld. Hierin staan de marktconforme, gangbare kosten en prijzen voor ieder onderdeel van alle buitensportaccommodaties genoemd (uit de rapportage van 9 februari 2023). Daarnaast staat ook de termijn waarop ieder onderdeel normaal gesproken gerenoveerd zou moeten worden, evenals de bijgestelde termijn op basis van inspecties. Iedere drie jaar worden de accommodaties geïnspecteerd, op basis daarvan en van de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden wordt het MJOP bijgesteld. De kostenoverzichten worden ieder jaar geactualiseerd. Hierbij worden eventuele wijzigingen c.q. uitgevoerde renovaties en prijsstijgingen verwerkt. Het MJOP Buitensportaccommodaties hanteert een voorlopige termijn van 30 jaar.

Hoewel het MJOP Buitensportaccommodaties is vastgesteld (waarmee duidelijk is wat de kosten zijn), zijn de buitensportaccommodaties als zodanig nog niet opgenomen in de huidige gemeentelijke begroting. Daardoor is het nog niet duidelijk of er dekking is voor benodigd onderhoud en renovaties. Er is daarmee sprake van ad hoc beleid en plotse kosten. Dit is op te lossen door vanaf 2025 budget te alloceren middels kredieten. Door gaan op de huidige wijze (ad hoc) is geen wenselijke situatie, omdat zowel het financiële effect voor de vereniging als voor de gemeentelijke begroting niet duidelijk is. Daarnaast werkt ad hoc beleid hogere kosten in de hand.

3.2 Overzicht, continuïteit en risicospreiding buitensportaccommodaties

Het MJOP Buitensportaccommodaties zorgt voor overzicht over de kosten (zowel korte als lange termijn) van de buitensportaccommodaties in de gemeente Montfoort. De gemeente kan hiermee zelf de kwaliteit en kwantiteit van haar voorzieningen controleren en bijhouden. Hiermee wordt de continuïteit van het voorzieningenniveau gewaarborgd.

Ieder onderdeel van een accommodatie heeft een bepaalde levensduur en moet op een gegeven moment worden onderhouden of worden vervangen. Om dit te kunnen bekostigen, moet de gemeente financiële middelen beschikbaar stellen. Voor onderhoud en renovaties moeten budgetten worden opgenomen en kredieten beschikbaar gesteld worden. Door daarnaast de verschillende geldstromen op een centrale plek onder te brengen, is er ook risicospreiding mogelijk. Dat biedt bijvoorbeeld een uitkomst wanneer de kosten van een renovatie onvoorzien hoger zijn. Er kan dan geschoven worden binnen het MJOP.

3.3 Ad hoc beleid voorkomen met langetermijnplanning

Volgens het buitensportaccommodatiebeleid treden de nieuwe uitgangspunten in werking vanaf begrotingsjaar 2025. Het restant van 2024 zal worden gebruikt om af te stemmen met gebruikers en (maatwerk)afspraken te maken met de verschillende betrokken verenigingen en beheerstichtingen. Vanaf 2025 geldt dan voor iedere buitensportvereniging het nieuwe Buitensportaccommodatiebeleid.

Wanneer een bestaande overeenkomst afloopt, zal er worden overgegaan op een nieuwe gebruiksovereenkomst op basis van de nieuwe uitgangspunten. Om te drastische overgangen te voorkomen, wordt hierbij een groeimodel van vijf jaar gehanteerd vanaf begrotingsjaar 2025, waarin ieder jaar met stapjes van 20% naar de nieuwe uitgangssituatie wordt toegewerkt. Alles wat na deze vijf jaar aan nieuwe overeenkomsten wordt opgesteld, zal gaan volgens de nieuwe uitgangspunten.

4.1 Verenigingen gelijk behandelen en 'eerlijk' reserveren voor renovatie 'eigen' accommodatie

De verenigingen die sporten op gemeentelijk eigendom betalen jaarlijks een gebruiksvergoeding. Deze vergoeding is gebaseerd op de kosten voor regulier onderhoud én het gemiddelde van alle investeringen voor groot onderhoud en renovaties. Deze bedragen zijn op hun beurt weer gebaseerd op het MJOP Buitensportaccommodaties. Hierbij wordt rekening gehouden met de afschrijvingstermijn van de betreffende investeringen van de vereniging.

Deze vergoeding dient beschikbaar te blijven voor de accommodatie waarop de betreffende vereniging sport. Het betreft immers de 1/3 bijdrage van de vereniging in de (toekomstige) investeringen op de accommodatie waarvan zij gebruik maken. Meerdere verenigingen hebben aangegeven het op prijs te stellen als de bedragen die zij inleggen voor renovaties op deze manier als het ware 'geormerkt' worden voor 'hun' accommodatie. Hiermee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat een bedrag die vereniging A inlegt, bij de accommodatie van vereniging B terecht komt. Daarmee wordt gelijke behandeling bevorderd.

Kanttekeningen en alternatieven

1.1 Geen jaarcijfers van V.V. Linschoten

Iedere betrokken vereniging heeft de beoogde zelfwerkzaamheid aangegeven. Zeven van de acht betrokken verenigingen hebben daarnaast inzicht gegeven in hun financiële situatie door hun jaarcijfers te delen in de vorm van begrotingen en/of jaarrekeningen. V.V. Linschoten heeft, na verschillende verzoeken, dit als enige vereniging niet gedaan, waardoor moeilijk in te schatten is wat de gevolgen van veranderende onderhoudskosten voor hen zijn.

2.1 Afwijking op uitgangspunt 'Gelijke monniken, gelijke kappen'

Met dit beslispunt wordt (weliswaar gemotiveerd) afgeweken van het uitgangspunt 'Gelijke monniken, gelijke kappen'. Wanneer volgens dat uitgangspunt gehandeld wordt, zou de 50% van de kosten voor reguliere onderhoud voor alle verenigingen gebaseerd worden op de bedragen uit het MJOP Buitensportaccommodaties. Omdat de betreffende verenigingen het de afgelopen jaren goed hebben weten te redden zonder onderhoudsbijdrage, lijkt een dergelijke afwijking goed uit te leggen.

3.1 De financiële consequenties als gevolg van dit beleid later opnemen in de begroting

Het is mogelijk om de financiële gevolgen van het Buitensportaccommodatiebeleid vanaf een later jaar op te nemen in de begroting. Het lijkt ons echter beter dit zo snel mogelijk te doen, om verdere achterstand in de geplande investeringen en meerkosten door ad hoc beslissingen te voorkomen.

3.2 Reserves moeten worden opgebouwd

Wanneer er uitvoering kan worden gegeven aan het Buitensportaccommodatiebeleid, worden jaarlijks de benodigde kredieten aangevraagd en de budgetten voor het reguliere onderhoud opgenomen in de gemeentelijke begroting. Zo wordt voorkomen dat er ad hoc aanvullende kredieten moeten worden gevraagd of aanvullende budgetten moeten worden opgenomen. De eerste jaren is dat nog wel het geval, omdat de kredieten nog niet voldoende zijn opgebouwd.

Financiën

Uit onderzoeken is gebleken dat de gehele Montfoortse buitensport qua accommodaties ongeveer € 916.000 kost op jaarbasis. De bedragen zijn gebaseerd op marktconforme bedragen van begin 2023 en vallen in de

praktijk een stuk lager uit door middel van zelfwerkzaamheid. Dit bedrag en ook de bedragen uit het voorgestelde beleidsplan zijn gebaseerd op de cijfers uit de berekeningen van Newae volgens hun rapportages daterend van 9 februari 2023. Hierin zijn de, op dat moment, gangbare bedragen voor verschillende vormen van onderhoud en renovatie gehanteerd. Dit bedrag van € 916.000 is grotendeels nog niet opgenomen in de gemeentelijke begroting. Een deel van investeringen zit als kapitaallasten wel opgenomen in de gemeentelijke begroting.

De buitensportaccommodaties zijn nog niet opgenomen in de huidige gemeentelijke begroting. Hoewel het MJOP Buitensportaccommodaties is vastgesteld (waarmee duidelijk is wat de kosten zijn), is het nog niet duidelijk of daarvoor dekking is. Er is daarmee sprake van ad hoc beleid en plotse kosten. Dit is op te lossen door vanaf 2025 budget te alloceren middels kredieten. De gevolgen voor de gemeentelijke begroting worden als volgt voorzien (uitgesplitst in de situatie exclusief en inclusief de consequenties van beslispunt 3):

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Per saldo netto kosten gemeente - nieuwe situatie (€)	523.257	524.017	485.115	448.207	568.049	487.745	488.289
Per saldo netto kosten gemeente - huidige situatie (€)	409.322	402.207	397.313	397.313	397.313	397.313	397.313
<i>Vershil: Extra netto kosten gemeente (€)</i>	<i>113.935</i>	<i>121.811</i>	<i>87.802</i>	<i>50.894</i>	<i>170.735</i>	<i>90.432</i>	<i>90.976</i>

Effect beslispunt 3 op kosten gemeente (€)	-37.531	-37.531	-37.531	-37.531	-37.531	-37.531	-37.531
<i>Totaal extra netto kosten gemeente, incl. beslispunt 3 (€)</i>	<i>76.404</i>	<i>84.280</i>	<i>50.271</i>	<i>13.363</i>	<i>133.204</i>	<i>52.901</i>	<i>53.445</i>

Bij de jaarrekening 2023 zal worden voorgesteld om een bestemmingsreserve Buitensportaccommodatiebeleid in te stellen (resultaatbestemming). Volgens de nu bekende cijfers gaat dit om een bedrag van ongeveer € 180.000. Deze reserve zal worden ingezet om fluctuaties in het begrotingssaldo te voorkomen en het structurele nadeel als gevolg van het buitensportaccommodatiebeleid op € 50.000 per jaar vast te stellen. Dit nadelige saldo komt in de plaats van de nadelige saldi zoals gemeld in bovenstaande tabel onder "Totaal extra netto kosten gemeente, inclusief beslispunt 3 (€)". Het effect is daarmee dat er geen hogere kosten voor de gemeente zijn, maar wel een gelijke verdeling over de jaren.

De gebruiksvergoedingen per verenigingen en de gevolgen voor hun financiën zijn te vinden in de bijlage 'Inventarisatie zelfwerkzaamheid en financiële consequenties betrokken verenigingen'.

In de cijfers met betrekking tot de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met het ingroeimodel van vijf jaar, zoals vastgesteld in het buitensportaccommodatiebeleid. De genoemde gebruiksvergoedingen voor de verenigingen zijn de bedragen op basis van 100%. Gedurende de eerste vijf jaar vanaf 2025 wordt hiernaartoe gegroeid.

In alle berekeningen is uitgegaan van de huidige systematiek van de SPUK Sport (compensatie BTW sport). De consequenties van een eventuele hernieuwde regeling zijn nog niet bekend en kunnen nog van invloed zijn op de gepresenteerde cijfers.

Juridische gevolgen

De voorliggende besluiten hebben geen directe juridische gevolgen, aangezien het gemeentelijk beleid betreft en geen wet- of regelgeving. Wel zullen er aan de hand van het nieuwe beleid nieuwe overeenkomsten met verenigingen moeten worden gesloten.

Planning en aanpak

Er wordt toegewerkt naar een meer standaard vorm van een overeenkomst voor gebruik. Verenigingen gaan een overeenkomst aan met de gemeente, waarbij zij een gebruiksvergoeding betalen in ruil voor het gebruik van de accommodatie en voor renovatie- en onderhoudswerkzaamheden. Wanneer een bestaande overeenkomst afloopt, zal er worden overgegaan op de 'standaard' gebruiksovereenkomst. Om te drastische overgangen te voorkomen, hanteren we hierbij een groeimodel van vijf jaar vanaf begrotingsjaar 2025. Alles wat na deze vijf jaar aan nieuwe overeenkomsten wordt opgesteld, zal gaan volgens de nieuwe 'standaard' overeenkomst.

Communicatie / Participatie

Zoals u eerder hebt gelezen, heeft participatie doorlopend plaatsgevonden gedurende het gehele voortraject. Ook bent u als raad regelmatig over de voortgang geïnformeerd. In januari en februari is er opnieuw met alle acht betrokken buitensportverenigingen gesproken. Ook de relevante beheerstichtingen zijn hierbij betrokken geweest. Meer informatie hierover vindt u onder 'Argumenten/toelichting'. De resultaten van die gesprekken vormen de basis van het voorliggende voorstel.

Relatie met duurzaamheid / Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Met het voorliggende besluit wordt er uitvoering gegeven aan een duidelijk en transparant accommodatiebeleid voor de buitensport, welke is geborgd in de gemeentelijke organisatie. Hiermee komt er gelijkwaardige behandeling voor buitensportverenigingen (en -beheerstichtingen).

Toets inclusiviteit

N.v.t.

Montfoort, 26 maart 2024

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,
de secretaris, de burgemeester,

M.H. van der Veer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

RAADSBSLUIT

In de openbare vergadering van 22 april 2024 heeft de gemeenteraad besloten:

1. Kennis genomen hebbende van de (financiële) consequenties van het beleid en de beoogde zelfwerkzaamheid bij de betrokken verenigingen, uitvoering te geven aan het op 13 november 2023 vastgestelde Buitensportaccommodatiebeleid.
2. Bij verenigingen die sporten op niet-gemeentelijk eigendom de vergoeding van reguliere onderhoudskosten op 50% van de werkelijke onderhoudskosten te zetten.
3. De financiële consequenties als gevolg van dit beleid te verwerken in de gemeentelijke begroting vanaf 2025.
4. De gebruiksvergoedingen die de verenigingen betalen beschikbaar houden voor de betreffende accommodatie, conform het MJOP.

de griffier,

de voorzitter,

mr. S.G. Meijer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong